

okoli vlahi, kakor de bi lepe gibizhne krave gonil, pa le puftite taziga famoglavza, szhafama fe bo she fpametoval. Norzi naj fe posmehujejo kolikor hozhejo; kdor pa pravo sheli in hozhe, najde tudi dobre pomagavze. Kdor fe na sadnje smeja, fe svojimu pridu smeja.

Lefkoviz.

Obogatenje brez copernije.

Krezinus, kmetič blizo Rima, je po svojih njivicah več nažet, ko njegovi sosedje po razprostenih njivah.

Ti niso razumili, kako mož, ki ima manj njiv, kakor oni, vender toliko, ali pa še več nažanje, kot oni. Slepí sosedje ki vzroka navadne pergodbe niso zapogadli, so, kar se na svetu večkrat sliši, terdili, kakor sploh sleparji, de je Krazinus copernik, in žito iz njih njiv na svoje precopra. Kmalo se cela vas pusti oslepiti, ter gredo Kruzinusa v Rim tožit, de po pregrešnim delu sad sosedov na svoje njive prenaša in se z njim masti. Sodnik to slišati, berž Kruzinusa v Rim pokliče, de bi njegove sosede od te norčije berž, ko se da, priprical. Kruzinus se urno in vesel na pot pada z svojo močno hčerjo, z berzimi volmi, z kmetijskim orodjem, ki je bilo prav prijetno in rabno. Te reči je sodniku, ki mu je tožbo sosedov naprej bral, pokazal in rekel: „Glejte copernij, z kterimi si obilnost žita in bogastvo pripravljam. Če bi vam tudi svojo pridnost, nevtrudljivost in pomočke, kterih me skušnja in pamet uči, skazati zamogel; bi lahko verjeli, de moje njive Bog blagoslávja, ne pa copernija ognusi.

Sodnik proti tožnikam obrnjen, jim reče: „Ali bi vam dišale salame (laške mesene klobase) in Krezinuso v sir? Ali vas mikajo njegovi pavli (1 paol, rimski srebernik velja 12 krajcerjev) in njegovi cekini (laški zlati); njegova pridnost in varčnost vam pa smerdi? Idite domú in posnemajte Kruzinusa rajši, ko de bi ga skrivno sodili in tožili, učite se od njega pridno in koristno polje obdelovati; boste vidili, de vam bo večí dobiček doneslo, kakor do zdaj!“

Robida.

Nekaj od Slovincov.

(Na dalje.)

8. Ako se pravi ljudje s-idejo, si perpovedujejo od tistih prestarih časov, ko so še slovenske Sibile živele. Poprej kakor od Sibil kaj pregovorim, moram nekej opomniti. Slovenec ni Gerki, tudi ni Italijan. Tudi stari Slovenci niso bili Gerki ne Rimljani, temuč pred vesolnim svetam slavni Slaveni. Slovenski jezik ni vse jedno s gerškim in latinskim, pa tudi slovenske navade — slovenske Sibile se morajo dobro razločiti od latinskih in gerških navad in Sibil. Ako bi se to vse križoma vkupaj zmešalo, bi se naredila taka zmešnjava, da bi jo sama Sibila ne znala več sravnati. Ne nategujmo vsiga, kar je slavenskiga, po ptujim, latinskim ali gerškim kopitu! Kdor lepó razloži, dobro uči!

Latinski in gerški pisatelji so še od svojih Sibil samo malo vedeli, še manj pa od naših slovenskih. Slovenci samo od slovenskih perpovedujejo, da kratko povém, sledeča.

Sibile prerokile so dalječ okoli med Slovinci znane. (Na Koroškim jih imenujejo tudi Sivile, na Krajskim Simbile, to ime je pa le skaženo.) V Zilski dolini jih tudi imenujejo: bele žene, častitljive žene; v Rožji: žalikžene; v Zabnicah: božje dekle; Nemci v Labudski dolini (Laventhal): haidnische Weiberl; drugi ponemčani Korošci: Wile weiss. V Krajskim jim pravijo tudi: rojenice; — kako pa še? — Serblji in Horvati jih zovejo Vile, Čehoslovenci: bile žene.

Sibile prerokile, bele žene, častitljive žene, žalikžene, božje dekle, rojenice so bile slovenske predkristijanske prerokinje in duhovnice (Priesterinen). Pripoveduje se, da so bile njezne, in mlade: dolge lasé so imele v kite spletene, nosile so bele kratke krila. Prebivale so rade v skalnatih berlogih, blizo vod, rek, potokov ali vrelcov, pa same brez moštva. So bile visokoučene in ljubezniviga, dobriga serca. Vse so vedile — so poznale na solncu, luni in na zvezdah, káko bode vreme, ali bode dobra ali slaba letina — bile so čez vsakiga pratikarja (kalendrarja), so učile ljudi polje obdelovati, rudo kopati, železo variti; na hribih in humih stoječ so glasno vpile, kadaj je dobro orati in sejati, in na ktére dni se imajo tadašnji prazniki obhajati. Tudi so rade prišle v vasi, ljudi objiskovat, in jim dobrot skazovat: kadaj je bela čena zjutraj že vso živino v hlevi lepo oskerbela, prej ko je gospodinja vstala. Kadar se je otrok rodil na svet, so zraven bile, zato so jim tudi rekli rojenice. Same od sebe (unaufgefordert) so šle na njive delat, posebno rade so proso plele. Vsaki gospodar se je veselil, zagledavši belo ženo na svoji njivi, kér je tadaj vse lepo rastlo, kakor hmel. Srečna hiša, kamor je bela žena prišla. Kér so bile tako učene, so mnogo vedile, kar zvunaj njih nihče ni razumel: še prihodne reči so napovedovale; so prerokovale, kér so bile prerokile. Kar so one rekle je bila gola, terda resnica. Moder kos vsaki, kije belo ženo rad in na tanjko vbogal; vse je po sreči šlo, vse se prav zravvalo, ako ravno se je véasi zdelo, da gre na robe. —

Takó je bilo v starih časih; pri Slovincih so bile v veliki časti in so močno slovele; ako ravno je že več ko tavezent let, kar so ginile, si naš narod še današnji dan mnogo od njih visoke učnosti, od njih dobriga serca in od njihove velike slave ve pripovedovati. — Dovolj za sadaj, morebiti drugokrat več, od teh starih časov.

Nekaj od vosnikov.

Kdor pogostoma po zeflah hodi, je gotovo še na prav sarobljene, famoglavne in prevsetne vosnike naletel, ktéri fe na fhiroki zefli, naj bo s prasnim vosam ali polnim, eden drusimu ogniti nozhejo; kar se je tudi meni uno nedeljo, ko fim se v Krajn peljal, nakljuzhilo. Ne daljezh od Ljubljane po Zelovfki zefli fe peljaje, fim naletel dva prefherna vosnika, ktera sta fe na fhiroki zefli oforno bizhala in pretepala; ravno savolj tega, kér se nista hotla eden drusimu ogniti. Ta nerodna in fhtorasta navada, pred ktéro si ni neprevideni popotnik nikoli sveft, me je nagnala v nafhih Novizah od te gerde ftraffi in nerodnosti kaj vezh povedati, in nafhe vosnike k lepshi vljudnosti in k rasumnishimu frezhávanju eden drusiga, v enakih okoljshinah, nagovarjati.

Kér fe pa od take nakljuzhbe in takih prefher-